

SADZĪVES ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS PAKALPOJUMA LĪGUMS* ar ieteikumiem

* Šis līgums nav kāda konkrēta sadzīves atkritumu apsaimniekotāja izstrādāts, un to nevajadzētu uzskatīt par paraugu patērētājiem piedāvāto sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanas līgumu sagatavošanā. Tajā ir sniegtas norādes, kas būtu jāņem vērā gan patērētājam, gan sadzīves atkritumu apsaimniekotājam, slēdzot līgumu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanu.

Rīgā

2025. gada _____

Līguma teksta paraugs	PTAC skaidrojums
Līguma puses Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Atkritumu apsaimniekošana”, turpmāk tekstā IZPILDĪTĀJS, tās pilnvarotās personas XX personā, kas rīkojas uz pilnvaras pamata, no vienas puses un Patērētājs, turpmāk tekstā PASŪTĪTĀJS, no otras puses, noslēdz sekojošu līgumu:	Saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma (turpmāk – AAL) 16.panta 1.punktu patērētājam kā sadzīves atkritumu sākotnējam radītājam vai valdītājam jāpiedalās pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanā, noslēdzot līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu ar atkritumu apsaimniekotāju, kurš ir noslēdzis attiecīgu līgumu ar pašvaldību. Ievērojot AAL 18.panta septīto daļu, līgums starp atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniedzēju un pašvaldību tiek noslēgts uz laiku, kas nav īsāks par trim gadiem un nav ilgāks par pieciem gadiem, normatīvajos aktos par publisko un privāto partnerību noteiktajā kārtībā līgumu var slēgt uz laiku, kas nav ilgāks par 20 gadiem, tādējādi ierobežojot patērētāju izvēles brīvību noslēgt atkritumu apsaimniekošanas līgumu ar jebkuru sev vēlamu atkritumu apsaimniekotāju.
1. Līguma priekšmets 1.1. PASŪTĪTĀJS pasūta un apmaksā, bet IZPILDĪTĀJS veic pasūtītāja radīto cieta sadzīves atkritumu (turpmāk – CSA) apsaimniekošanu, t.i., atkritumu savākšanu, šķirošanu, uzglabāšanu, pārvadāšanu, apstrādi un nodošanu apglabāšanai atbilstoši Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām konkrētajā jomā saskaņā ar šī līguma nosacījumiem. 1.2. PASŪTĪTĀJS uzkrāj CSA: ☐ IZPILDĪTĀJA uzstādītā atkritumu konteinerā ☐ PASŪTĪTĀJA īpašumā esošā atkritumu konteinerā ☐ IZPILDĪTĀJA marķētā sadzīves atkritumu maisā. 1.3. PASŪTĪTĀJA uzkrātie CSA pēc iekraušanas IZPILDĪTĀJA transporta līdzeklī kļūst par IZPILDĪTĀJA īpašumu.	Jāpievērš uzmanība, vai cenas līgumā ir norādītas ar visiem nodokļiem, t. sk., PVN. Būtiski noskaidrot, kā tiek aprēķināta maksa par atkritumu apsaimniekošanu – vai ņem vērā katra konkrētā patērētāja faktiski radīto atkritumu apjomu vai arī maksa par sadzīves atkritumu savākšanu un izvešanu tiek iekasēta, piemēram, atkarībā no nekustamajā īpašumā dzīvojošo personu skaita. AAL 16.panta pirmās daļas 2.punktā nostiprināts PAYT princips (Pay-AsYou-Throw), saskaņā ar kuru atkritumu radītājam jāmaksā par faktiski radīto atkritumu apjomu. Attiecībā uz privātmājām maksu par atkritumu apsaimniekošanu nosaka par atkritumu apjomu, svaru, bet nav pamata piesaistīt attiecīgo maksu deklarēto personu skaitam, jo maksa par atkritumu savākšanu un izvešanu individuālajās mājās var būt atkarīga vienīgi no apsaimniekoto atkritumu faktiskā apjoma. Līdz grozījumiem Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā daudzdzīvokļu mājās, ņemot vērā to, ka atkritumu apjoms katram dzīvoklim nav nosakāms, maksu drīkstēja sadalīt vienlīdzīgi starp visām mājā deklarētajām personām, un to bija tiesīgs darīt daudzdzīvokļu mājas apsaimniekotājs. Atkarībā no daudzdzīvokļu

	dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopības (dzīvokļu īpašnieku) izvēlētās apsaimniekošanas formas maksas par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu noteikšanas kārtība var atšķirties.
2. PASŪTĪTĀJA tiesības un pienākumi 2.1. PASŪTĪTĀJS, slēdzot līgumu par atkritumu izvešanu, līguma īpašajos noteikumos vienojas ar IZPILDĪTĀJU par nepieciešamo CSA konteineru skaitu, veidu, vietu un par CSA izvešanas biežumu. 2.2. PASŪTĪTĀJS apņemas CSA uzkrāšanu veikt ar IZPILDĪTĀJU saskaņotos konteineros vai sadzīves atkritumu maisos, novietojot tos ar IZPILDĪTĀJU saskaņotos laukumos vai atbilstošās vietās. 2.3. PASŪTĪTĀJAM jānodrošina IZPILDĪTĀJA autotransportam un tā apkalpojošam personālam netraucētu piekļūšanu konteineriem to iztukšošanas dienās, jebkurā gadalaikā (atbilstošs ceļa, ielas stāvoklis, ja tas nav iespējams zemes rakšanas darbu vai komunikāciju remonta u.tml. gadījumos). PASŪTĪTĀJS vismaz vienu darba dienu iepriekš ziņo par to IZPILDĪTĀJAM. Prasības neievērošanas gadījumā konteiners var netikt iztukšots. 2.4. PASŪTĪTĀJAM ir pienākums nodrošināt brīvu piekļūšanu konteineriem, kas novietoti slēgtās teritorijās. Ja PASŪTĪTĀJS nevar nodrošināt šo prasību, konteineri grafikā paredzētajā izvešanas dienā jānovieto ārpus slēgtās teritorijas. 2.5. Ja IZPILDĪTĀJS PASŪTĪTĀJA vainas dēļ nespēj izpildīt līgumā paredzētās saistības saskaņā ar līguma 2.4.punktu, PASŪTĪTĀJS apmaksā IZPILDĪTĀJA veikto darbu. 2.6. PASŪTĪTĀJAM ir pienākums nepieļaut konteineros izbērt: 2.6.1. karstus pelnus, izdedžus, zemi; 2.6.2. akmeņus, būvniecības atkritumus un būvgružus; 2.6.3. kokmateriālu zāģēšanas atkritumus, koku zarus, lapas lapkritī; 2.6.4. lielgabarīta priekšmetus; 2.6.5. šķidros atkritumus; 2.6.6. medicīniska un veterināra rakstura atkritumus; 2.6.7. citus atkritumus, kuri saskaņā ar MK noteikumiem Nr.302 „Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus” tiek klasificēti kā bīstami atkritumi. 2.7. Par neatbilstošu atkritumu ievietošanu konteinerā tiek piemērots līgumsods EUR (..) par katru konstatēto pārkāpumu.	Jāpievērš uzmanība, vai un kāds līgumā ir noteikts atkritumu izvešanas biežums un grafiks, konteineru tilpums, rēķina nosūtīšanas veids un termiņi, samaksas termiņi, adrese, kurā ir jāveic pakalpojums, un abu pušu saskaņota konteineru vai cieto sadzīves atkritumu vākšanai paredzēto maisu novietošanas vieta, patērētāja saziņas un informēšanas veids u.c. Patērētājs ir atbildīgs par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniedzēja informēšanu tikai gadījumos, kad zemes rakšanas darbi, komunikāciju remonts u.c. notiek patērētāja īpašumā, nevar uzlikt pienākumu patērētājam attiecībā uz pašvaldības pārziņā esošo infrastruktūru remontiem pirms katras atkritumu izvešanas reizes pārliecināties, ka pakalpojuma sniedzējs ar savu transportu varēs piebraukt pie konkrētā īpašuma. Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 2.punktu viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību, tostarp par ielu, ceļu un laukumu būvniecību, rekonstruēšanu un uzturēšanu. Tādējādi no minētās tiesību normas izriet, ka ceļu uzturēšana ir pašvaldības, nevis katra atsevišķa iedzīvotāja kompetencē, turklāt var pastāvēt gadījumi, kad iedzīvotāji nav informēti, ka konkrētajā dienā notiks kāda ceļa, pa kuru pārvietojas pakalpojuma sniedzēja transports, remonts. Līgumā būtu jānorāda pieļaujamā piemaisījumu norma – vai nav pieļaujams ievietot atkritumu konteinerā pat nelielu daudzumu no uzskaitītajiem atkritumiem, piemēram, neliels daudzums smilšu vai lapu. Līgumsodam jābūt pamatotam. Vērtējot līgumsoda apmēru, jāievēro labticīguma prasības, kā arī tas, ka līgumsoda apmērs nedrīkst būt tāds, kas nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī, t.i., līgumsods nedrīkst būt „paverdzinošs” vai nesamērīgi liels. Gadījumā, ja patērētājs izmanto viņam lietošanā nodoto konteineri tam paredzētajiem mērķiem kā čakls un kārtīgs saimnieks, ievēro pienācīgu uzmanību, nerīkojas ar ļaunu nolūku, tad viņš neatbild par konteineru bojāeju, zaudējumu vai bojājumu, kas radusies viņa vai trešo personu dēļ. Patērētājs ir atbildīgs vienīgi par tiešiem un netiešiem zaudējumiem, kas radusies, konteineri nepareizi lietojot vai uzturot. Pakalpojuma sniedzējam jānodrošina pietiekami pierādījumi par to, ka patērētājam konkrētajā gadījumā ir zaudējumu

2.8. PASŪTĪTĀJS nodrošina, ka nešķiroti sadzīves atkritumi netiek cieši sablīvēti, iesaldēti vai sadedzināti. 2.9. PASŪTĪTĀJS apņemas atlīdzināt IZPILDĪTĀJAM visus zaudējumus, kas radušies PASŪTĪTĀJAM nodotā konteinerā bojāejas, zaudējuma vai bojājuma gadījumā PASŪTĪTĀJA vai trešo personu vainas dēļ.	atlīdzināšanas pienākums, proti, jāpamato zaudējumu atlīdzības prasības apmierināšanai vajadzīgos priekšnoteikumus
3. IZPILDĪTĀJA tiesības un pienākumi 3.1. IZPILDĪTĀJAM ir pienākums izvest sadzīves atkritumus no konteineriem, kuri nodoti lietošanā PASŪTĪTĀJAM, ar periodiskumu, kas norādīts līguma pielikumā un atkritumu izvešanas kalendārā. 3.2. Savācot sadzīves atkritumus, pakalpojums ir sniegts un IZPILDĪTĀJA saistības izpildītas, ja 5 (piecu) kalendāro dienu laikā pēc plānotās pakalpojuma sniegšanas dienas no PASŪTĪTĀJA nav saņemta pamatota pretenzija par pakalpojumu. 3.3. IZPILDĪTĀJAM ir pienākums uz sava rēķina veikt konteineru novietošanas laukuma un tās apkārtnes satīrīšanu, ja piesārņojums radies IZPILDĪTĀJA vainas dēļ. 3.4. IZPILDĪTĀJS apņemas saudzīgi izturēties pret PASŪTĪTĀJA īpašumu vai valdījumu (zaļo zonu, apstādījumiem, nožogojumiem). 3.5. IZPILDĪTĀJS informē PASŪTĪTĀJU par visiem šķēršļiem, kas rodas atkritumu izvešanas gaitā, un par visām izmaiņām izvešanas grafikā. 3.6. IZPILDĪTĀJS neveic papildus sadzīves atkritumu savākšanu, kas konteinerā iztukšošanas dienā atrodas pie konteinerā (-iem). Papildus atkritumu apjoma izvešanai PASŪTĪTĀJS var iegādāties IZPILDĪTĀJA šim nolūkam paredzētos marķētos maisus.	Atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk – PTAL) 27.panta pirmajai daļai patērētājs ir tiesīgs pieteikt prasījumu pakalpojuma sniedzējam par pakalpojuma neatbilstību līguma noteikumiem divu gadu laikā no pakalpojuma saņemšanas dienas. Līdz ar to līguma noteikumi, atbilstoši kuriem patērētājs atsakās no savām likumīgajām tiesībām, ir vērtējams kā netaisnīgs līguma noteikums. Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzējs, ievērojot pakalpojuma specifiku un to, ka strīdi par pakalpojuma izpildi un tā kvalitāti pierādījumu dēļ risināmi iespējami ātrāk pēc neizpildes/nekvalitatīvas izpildes konstatēšanas brīža, līgumā ieteikuma veidā var aicināt patērētāju par pakalpojuma neizpildi/nekvalitatīvi izpildi vērsties uzreiz pēc šāda fakta konstatēšanas. Svarīgi, lai līgumā būtu atrunāta kārtība, kādā patērētājs tiek informēts par izmaiņām atkritumu izvešanas grafikā.
4. Norēķinu kārtība un termiņi 4.1. Maksa par pakalpojumu par vienu mēnesi sastāda EUR __, ieskaitot PVN. 4.2. Sadzīves atkritumi, kas pārsniedz līgumā fiksētā konteinerā tilpumu, tiek izvesti, piemērojot tarifam koeficientu 1,5. IZPILDĪTĀJA pārstāvis fiksē šo faktu ar fotokameru, kas vienlaicīgi reģistrē fotoattēla uzņemšanas datumu un laiku. PASŪTĪTĀJAM ir tiesības iepazīties ar fotoattēliem, kas apliecina papildus sadzīves atkritumu savākšanu. 4.3. PASŪTĪTĀJS veic samaksu par pakalpojumu saskaņā ar IZPILDĪTĀJA izrakstīto rēķinu. PASŪTĪTĀJAM IZPILDĪTĀJA	Līgumā būtu jāparedz kārtība, kādā tiek izteikti iebildumi par pakalpojuma sniedzēja konstatētajiem faktiem par konteinerā tilpumu. Līgumā būtu jānorāda rēķina izrakstīšanas datums. Vērtējot līgumsoda apmēru, jāievēro labticīguma prasības, kā arī tas, ka līgumsoda apmērs nedrīkst būt tāds, kas nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī, t.i., līgumsods nedrīkst būt „paverdzinošs” vai nesamērīgi liels. Līgumsodam jābūt noteiktam atbilstoši Civillikumā un PTAL paredzētajam.

piestādītais rēķins jāapmaksā 15 dienu laikā no rēķina izrakstīšanas dienas. 4.4. Kārtējais rēķins tiek piestādīts PASŪTĪTĀJAM, to nosūtot uz līgumā norādīto PASŪTĪTĀJA e-pastu, ja puses nav vienojušās savādāk. 4.5. Rēķins tiek uzskatīts par apmaksātu ar dienu, kad maksājums ir ieskaitīts IZPILDĪTĀJA bankas norēķinu kontā. 4.6. Ja PASŪTĪTĀJS nenorēķinās ar IZPILDĪTĀJU: 4.6.1. IZPILDĪTĀJS var uzlikt par pienākumu PASŪTĪTĀJAM maksāt līgumsodu 0,05 % no laikā nenomaksātā rēķina summas par katru nokavēto dienu. 4.6.2. IZPILDĪTĀJAM ir tiesības uz laiku apturēt cieto sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanu līdz pilnīgai samaksai no PASŪTĪTĀJA puses. 4.7. Par tarifu izmaiņām IZPILDĪTĀJS informē PASŪTĪTĀJU ar masu mediju līdzekļu starpniecību.	Informācijas par izmaiņām līguma būtiskajās sastāvdaļās publiskošana masu medijos negarantē to, ka katrs patērētājs, kas noslēdzis līgumu ar pakalpojuma sniedzēju, noteikti iepazīsies ar šo informāciju un tā viņam būs zināma, saņemot kārtējo rēķinu. Pastāvot šādiem apstākļiem, atsevišķos gadījumos patērētājs var nesaņemt patiesu un pilnīgu informāciju par sniegtā pakalpojuma cenu, kas ir pretrunā ar PTAL 17.panta pirmās daļas noteikumiem. PTAC ieskatā, mainoties līgumā noteiktajai cenai/tarifiem, patērētājiem būtu jāsniedz šī informācija arī individuāli, abām līgumslēdzējām pusēm pieņemamā veidā, piemēram, kārtējā rēķinā
5. Līguma darbības laiks, līguma grozīšana un izbeigšana 5.1. Līgums stājas spēkā ar tā parakstīšanas brīdi un ir spēkā līdz brīdim, kad spēku zaudē līgums, saskaņā ar kuru IZPILDĪTĀJS ir ieguvis tiesības sniegt sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus attiecīgās pašvaldības teritorijā. 5.2. Līgumslēdzējpusēi ir tiesības lauzt līgumu vienpusēji, informējot par līguma laušanu otru pusi 1 (vienu) mēnesi iepriekš.	Atbilstoši AAL 16.panta trešās daļas noteikumiem sadzīves atkritumu apsaimniekotājs, kuru šajā likumā noteiktajā kārtībā ir izvēlējusies pašvaldība, slēdz līgumu ar pašvaldības administratīvajā teritorijā esošajiem atkritumu radītājiem un valdītājiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, nosakot līguma termiņu, kas nav ilgāks par tā līguma termiņu, kuru noslēdzis sadzīves atkritumu apsaimniekotājs un pašvaldība. Ievērojot to, ka saskaņā ar AAL 16.panta pirmās daļas 1.punktu sadzīves atkritumu sākotnējam radītājam vai valdītājam ir pienākums noslēgt līgumu ar pašvaldības izvēlēto atkritumu apsaimniekotāju, tādējādi patērētājs pēc līguma laušanas nav tiesīgs noslēgt atkritumu apsaimniekošanas līgumu ar jebkuru sev vēlamu atkritumu apsaimniekotāju, ļoti reti var veidoties situācijas, kad līgumslēdzējas puses ir tiesīgas lauzt līgumu, piemēram, patērētājs maina dzīvesvietu, atsavina nekustamo īpašumu.
6. Nepārvaramie apstākļi IZPILDĪTĀJS tiek atbrīvots no daļējas vai pilnīgas saistību neizpildes gadījumā, ja ir iestājušies nepārvaramas varas apstākļi: stihiskas nelaimes, streiki, plūdi, sals -20°, zemestrīce, citi dabas apstākļu izraisīti cēloņi, kuru dēļ nav iespējama tehnikas un personāla darbība, u.tml. Šajos gadījumos IZPILDĪTĀJAM nekavējoši ir jāinformē PASŪTĪTĀJS par nepārvaramas varas apstākļu iestāšanos.	PTAC ieskatā nav pieļaujams kā nepārvaramu varu līgumā noteikt tādas apstākļus, kuru iestāšanās ir atkarīga no pakalpojuma sniedzēja, piemēram, ja ir bojāta tehnika vai neparedzēts darba spēka trūkums. Šos apstākļus nav pamatoti attiecināt uz tādām situācijām, kad pakalpojuma sniedzējs būtu tiesīgs neuzņemties atbildību par līguma saistību neizpildi. Katrā gadījumā būtu izvērtējams, kuri apstākļi atzīstami par tādiem, ko puses nevarēja pirms tam paredzēt un novērst, kā arī, vai šie apstākļi rada risku patērētāja vai pakalpojuma sniedzēja īpašumam un/vai cilvēka veselībai. Turklāt, ja pakalpojuma sniedzējam rodas tehniska rakstura problēmas vai citi šķēršļi,

		pakalpojums būtu jāizpilda nākamajā dienā vai kādā citā dienā, par kuru puses vienojas.
7. Līguma vispārējie noteikumi 7.1. Puses ar saviem parakstiem apliecina, ka ir iepazinušās un apspriedušas līguma noteikumus par CSA apsaimniekošanu, piekrīt tiem un apņemas tos pildīt. 7.2. Puses darīs visu, lai pārrunu ceļā atrisinātu strīdīgos jautājumus, kas saistīti ar šī līguma izpildi un nosacījumiem. Strīdus gadījumā lieta tiek izšķirta Latvijas Republikas tiesā.		Saskaņā ar PTAL 6.panta septīto daļu, ja pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt. Ja apspriešana ir formāla, piemēram, personas paraksts līgumā, tad to nedrīkstētu pieņemt kā apspriešanu PTAL izpratnē. Tomēr sadzīves atkritumu apsaimniekošana ir specifisks pakalpojums, kad pakalpojuma sniedzēju izvēlas attiecīgā pašvaldība, līdz ar to PTAC privāttiesiskajās attiecībās ir tiesīgs iejaukties tikai tad, ja tas ir noteikts ar normatīvo aktu un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, piemēram, atzīt par netaisnīgiem tikai tādus noteikumus, kas atbilst PTAL 6.panta trešās daļas nosacījumiem. Tādējādi PTAC nav tiesību uzlikt par pienākumu pakalpojuma sniedzējam noslēgt sadzīves atkritumu apsaimniekošanas līgumu tieši tādā redakcijā, kā to vēlas atsevišķs patērētājs, ja līguma noteikums nav netaisnīgs.
Pušu rekvizīti IZPILDĪTĀJS: Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Atkritumu apsaimniekošana” Reģ. Nr. _____ Juridiskā adrese _____ E-pasts _____ Tālr. _____ _____ <i>paraksts</i>	PASŪTĪTĀJS: Patērētājs Personas kods _____ Adrese _____ E-pasts _____ Tālr. _____ _____ <i>paraksts</i>	